

Polski system instytucjonalny w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi. Wyzwania.

Konferencja

„Handel ludźmi a migracja. Pomoc i reintegracja ofiar.”

Warszawa, 28 czerwca 2010 roku

Wyzwania instytucjonalne

- Wielość podmiotów prowadzących działania
- Multidyscyplinarny charakter zjawiska i działań. Różne płaszczyzny działania.
- Międzynarodowy charakter przestępstwa

Organizacja przeciwdziałania handlowi ludźmi w Polsce (1)

- Krajowy Program Zwalczenia i Zapobiegania Handlowi Ludźmi /przyjmowany przez Radę Ministrów od roku 2003/
- międzyresortowy Zespół ds. Zwalczenia i Zapobiegania Handlowi Ludźmi
 - *ciało doradcze Prezesa Rady Ministrów pod przewodnictwem wiceministra w MSWiA*
 - *zatwierdza krajowe programy*
 - *przedstawia – co roku - sprawozdanie Prezesowi Rady Ministrów*

Organizacja przeciwdziałania handlowi ludźmi w Polsce (2)

- Grupa Robocza Zespołu międzyresortowego
 - *grupa ekspertów ds. handlu dziećmi*
 - *grupa ekspertów ds. działań prewencyjnych*
 - *grupa ekspertów ds. systemu wsparcia ofiar*

Organizacja przeciwdziałania handlowi ludźmi w Polsce (3)

- Zespół ds. Handlu Ludźmi w Departamencie Polityki Migracyjnej MSWiA
- Krajowa Konferencja nt. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi

Organizacja ścigania handlu ludźmi w Polsce

- Centralny Zespół do Walki z Handlem Ludźmi, Pornografią Dziecięcą i Pedofilią w KGP + zespoły w komendach wojewódzkich
- Zespół koordynacyjny w KGSG + koordynatorzy w oddziałach SG
- Konsultanci w jednostkach prokuratury

Organizacja wsparcia ofiar handlu ludźmi w Polsce (1)

W ramach ogólnego systemu pomocy społecznej

- Działalność ośrodków interwencji kryzysowej /realizacja zapisów ustawy o pomocy społecznej/
 - *prawo do świadczeń w formie interwencji kryzysowej, schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego”*
- Konsultanci ds. ofiar handlu ludźmi /dorosłych i dzieci/ w wydziałach urzędów wojewódzkich

Organizacja wsparcia ofiar handlu ludźmi w Polsce (2)

Wyspecjalizowane programy finansowane z budżetu państwa, realizowane przez organizacje pozarządowe

- Krajowe Centrum Interwencyjno – Konsultacyjne dla Ofiar Handlu Ludźmi *program realizowany na zlecenie Ministra SWiA przez Fundację La Strada*
- Program wsparcia/ochrony ofiar/świadków handlu ludźmi – cudzoziemców – *realizacja zapisów ustawy o cudzoziemcach umożliwiających zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony ofierze handlu ludźmi przebywającej nielegalnie w Polsce*

Krajowe Centrum Interwencyjno - Konsultacyjne

- Całodobowe prowadzenie telefonu zaufania dla ofiar i świadków handlu ludźmi,
- Wspieranie ofiar handlu ludźmi w zakresie identyfikacji,
- Interwencja kryzysowa,
- Konsultacje dla instytucji państwowych i samorządowych w zakresie pracy z ofiarami handlu ludźmi,
- Prowadzenie poradnictwa prewencyjnego zarówno dla przypadków indywidualnych, jak i instytucji.

Program wsparcia/ochrony ofiary/świadka handlu ludźmi - cudzoziemca

Zadania:

- Interwencja kryzysowa:
 - diagnoza potrzeb ofiary
 - case-management
 - zapewnienie tłumacza
 - transport ofiary na terytorium Polski
 - schronisko (zakwaterowanie i zaspokojenie podstawowych potrzeb)
 - konsultacje medyczne i psychologiczne
- asystowanie ofierze w kontaktach z organami ścigania
- organizacja legalizacji pobytu

Organizacja wsparcia ofiar handlu ludźmi w Polsce (3)

Inne

- Działania Fundacji La Strada, Biura IOM i innych organizacji pozarządowych na rzecz ofiar, które nie zdecydowały się współpracować z władzami

Polska na tle innych państw UE

Jest:

- Mechanizm koordynacji międzyresortowej (z udziałem organizacji pozarządowych)
- Wyspecjalizowane jednostki do ścigania handlu ludźmi
- System wsparcia ofiar finansowany z budżetu państwa

Polska na tle innych państw UE

Brak :

- instytucji Krajowego Sprawozdawcy, mechanizmu niezależnej ewaluacji działań administracji publicznej

Źródła wyzwań

- Dynamika zjawiska (np. rozwój handlu ludźmi do pracy przymusowej)
- Identyfikacja braków systemu dokonywana przez jego uczestników
- Identyfikacja problemów w drodze ewaluacji zewnętrznej (np. ONZ)
- Konieczność dostosowania się do wymogów regulacji zewnętrznych (Rada Europy, UE)

Wyzwania intelektualne i instytucjonalne

- Niedostateczna wiedza nt. zjawiska
- Brak zintegrowanego systemu gromadzenia danych nt. przestępstwa, jego sprawców i ofiar
- Słaby rozwój badań naukowych nt. handlu ludźmi

Wyzwania intelektualne i instytucjonalne

- Niedostateczna świadomość społeczna zagrożenia handlem ludźmi
- Potrzeba kampanii informacyjnych na poziomie ogólnopolskim i regionalnym (bariery finansowe)
- Potrzeba kampanii informacyjnych skierowanych do profesjonalistów
- Potrzeba kampanii skierowanych do dzieci i młodzieży

Wyzwania intelektualne i instytucjonalne

- Niedostatki systemu wsparcia ofiar – dostępność pomocy
- Niewielka ilość ofiar cudzoziemskich korzystających z Programu (2009 – 172 ofiary cudzoziemskie – 22 w Programie)
- Ograniczona ilość ofiar polskich, którym udzielono wsparcia
- Brak systemu wsparcia dzieci – ofiar handlu ludźmi
- Brak systemu reintegracji ofiar
- Brak systemu wsparcia dla pracowników cudzoziemskich ofiar oszustwa lub wyzysku
- Trudności w uzyskaniu rekompensaty

Wyzwania instytucjonalne

- Słabości systemu koordynacji
- Pozycja ustrojowa niektórych instytucji – PIP, Prokuratura Generalna
- Konieczność koordynacji na poziomie regionalnym – zespoły wojewódzkie
- Rola samorządów lokalnych

Dziękuję za uwagę !

Piotr Mierecki

Sekretarz Zespołu ds. Zwalczenia i
Zapobiegania Handlowi Ludźmi

piotr.mierecki@mswia.gov.pl